

Svar på invånarinitiativ: klubbverksamhet för 1,5 – 3 –åriga barn

47/00.02.00/2020, 301/05.10.00/2020

SUUS 15.12.2020 § 83

Mer information:

chef för småbarnsfostran Annika Hiitola, tfn 050 341 6269
fornamn.efternamn@grankulla.fi

I oktober 2020 har staden mottagit ett invånarinitiativ om att starta klubbverksamhet för 1,5 - 3 -åriga barn. Denna utredning gäller till barn i hemvård riktad kommunal klubbverksamhet, som skulle stödja utvecklingen av sociala färdigheter hos barn i hemvård. Eftersom så många som 96% av fyra år fyllda barn deltar i småbarnspedagogik i Grankulla riktas blicken här mot eventuell klubbverksamhet för barn som inte har fyllt fyra år. Denna utredning gäller inte under hobbyklubbar under dagen inom småbarnspedagogik eller andra hobbyklubbar som ordnas av privata aktörer.

För utredningen har man observerat klubbverksamhet i närliggande kommuner enligt följande:

<u>Kommun</u>	<u>riktad till barn i åldern</u>	<u>daglig och veckovis verksamhetstid</u>	<u>deltagaravgift</u>	<u>obs!</u>
<u>Esbo</u>	<u>2 – 5 –åringar</u> <u>gruppstorlek max 14</u>	<u>2 – 3 timmar</u> <u>2 – 3 dagar per vecka</u>	<u>avgiftsfri</u>	Om det för barnet har beviljats stöd för privat vård kan inte klubbplats beviljas.
<u>Helsingfors</u>	<u>2 – 5 –åringar</u> <u>gruppstorlek max</u>	<u>2,5 – 3 timmar</u> <u>1 – 4 dagar per vecka</u>	<u>avgiftsfri</u>	för <u>barn i hemvård</u>
<u>Vanda</u>	<u>2,5 – 5 –åringar</u> <u>gruppstorlek max 15</u>	<u>2 – 3 timmar</u> <u>1 – 3 dagar per vecka</u>	<u>avgiftsfri</u>	Om familjen får stöd för privat vård kan barnet inte samtidigt delta i klubbverksamhet.
<u>Kyrkslätt</u>	<u>2 – 5 –åringar</u> <u>gruppstorlek max 13</u>	<u>2,5 timmar</u> <u>2 – 3 dagar per vecka</u>	<u>avgiftsbelagd</u>	

Klubbverksamhet för barn under två år ensam finns inte i någon annan kommun. Ett så litet barns behov riktar sig så kraftigt till grundvård och barnet behöver i första hand en trygg bestående vårdare, beaktas även i denna utredning klubbverksamhet även i Grankulla från ca 2 års ålder.

Följande riktlinjer föreslås för klubbverksamhet i Grankulla:

<u>Kommun</u>	riktad till barn i åldern	<u>daglig och veckovis verksamhetstid</u>	<u>deltagaravgift</u>	<u>obs!</u>
Grankulla	2 – 4 –åringar. gruppstorlek minimi 10 barn, maximi 15 barn (minimi för gruppstart 12 barn)	2 – 3 timmar 1 – 3 dagar per vecka	verkliga kostnader dvs. personalutgifter samt intern hyra för lokalen, administrativa utgifter, eventuella utgifter för mellanmål	Den nedre åldersgränsen kan flexa, om barnet fyller två år inom två månader från klubbstarten.

Utrymmes- och personalbehov

Öppna familjeverksamhetens lokaler skulle lämpa sig för klubbverksamhet på måndagar och onsdagar då det inte finns kommunal öppen verksamhet. Då borde man hitta andra lokaler för utomstående användare, t.ex MLL. T.ex. ungdomsgården, medborgarinstitutet Petra eller andra lämpliga, tillgängliga lokaler kunde också passa för verksamheten. För arrangerandet av klubbverksamheten behövs av praktiska skäl minst två anställda. Klubbverksamheten har inte i lag fastställda krav för personalens behörighet, och grunderna för planen för småbarnspedagogik gäller inte klubbverksamhet, men det vore givetvis en fördel att de anställda var utbildade professionella, förslagsvis 1 lärare inom småbarnspedagogik på deltid och 1 barnskötare inom småbarnspedagogik på deltid. Vikariearrangemang kunde fungera i kors med den öppna familjeverksamhetens personal. Då skulle kostnaderna för lokalerna vara låga och kostnaderna för inledandet av verksamheten skulle handla om administration samt lönekostnader för två anställda på deltid.

Den i branschen rådande svåra bristen på behörig personal leder till att klubbverksamhet, som i motsats till småbarnspedagogik inte är lagstadgad, inte kan vara den som i första hand kan vara den där behörig personal placeras. Dock då fastanställd personal övergår till deltidsarbete för viss tid, skulle man till deras ordinarie enheter inom småbarnspedagogik anställa vikarier på heltid och de som arbetar deltid kunde placeras i klubbverksamheten. För att klubbverksamheten skulle löna sig för kommunen att ordna bör gruppstorleken vara tillräckligt stor för att verksamheten kan anses lätta på trycket på plats- och personalresurser inom småbarnspedagogik för yngre barn. I praktiken vore minimigruppstorleken för inledandet av verksamheten ca 12 barn och för fortsättandet av verksamheten ca 10 barn, om det även fanns barn som inte har fyllt tre och barn som har fyllt tre år i verksamheten.

Den eventuella klubbverksamheten skulle vara riktad enbart till barn i hemvård. Barn som får stöd för privat vård samt barn som har en kommunal eller privat plats inom småbarnspedagogik skulle inte kunna delta i klubbverksamhet. Deltagandet i klubbverksamhet inverkar inte på stödet för hemvård för barn vilken utbetalas via FPA. En del av klubbarna skulle verka på förmiddagarna och en del på eftermiddagarna 1 – 3 gånger i veckan. Den dagliga verksamhetstiden skulle vara 2 – 3 timmar beroende på barnens ålder och den årliga verksamhetstiden från september till

början av december och från januari till maj med beaktande av skolornas lovtider. I klubben skulle barnen ha en mellanmålsstund då de skulle äta sitt medhavna mellanmål, alternativt kunde kommunen beställa och servera mellanmål, t.ex. dricka, frukt och semla.

Klubbarnas verksamhet är målinriktad och planerad och baserar sig på en verksamhetsplan. Klubbens egen verksamhetsplan skulle spegla målen i planen för småbarnspedagogik, men klubbverksamhet är inte småbarnspedagogik enligt planen för småbarnspedagogik. Som klubbverksamhetens centrala mål är övande av sociala färdigheter, att få positiva erfarenheter av sig själv som medlem i grupp samt att fungera i grupp. Centralt är att lära sig att fungera tillsammans med andra barn och i verksamheten poängteras lek. Klubbar kan ha olika betoningar enligt de deltagande barnens ålder, utvecklingsnivå och intressen. Betoningarna kan vara t.ex. natur, rörelse, pyssel osv. Personalen i klubben förutsätts arbeta enligt behov på finska och svenska, och klubbverksamheten är jämställt riktad till alla barn oberoende av modersmål och hemspråk. Ärendet har diskuterats bl.a. hösten 2019 med kultur- och fritidstjänsterna, och då har man funderat tillsammans på möjligheten att starta klubbverksamhet i medborgarinstitutets regi. Administrationen och deltagaravgifterna mm. skulle förmodligen vara mest effektivt att förverkliga via medborgarinstitutets klientsystem.

I nuläget finns följande verksamhet för barn under skolålder i hemvård i Grankulla. Dessa är:

- Öppen familjeverksamhet tisdagar, torsdagar och fredagar kl 9 – 14. Barnen deltar i verksamheten tillsammans med en förälder eller annan vårdnadshavare.
- MLL familjeklubb på onsdagar kl 9 – 11 i öppna familjeverksamhetens lokaler. Barnen deltar i verksamheten tillsammans med en förälder eller annan vårdnadshavare. Verksamheten drivs med hjälp av frivilliga med MLL-organisationens stöd. Kommunen uppbär ingen hyra för lokalen.
- Verksamhet inom medborgarinstitutet Petra:
  - musiklek för vuxna och barn /babyer på fredagar och lördagar, 4 grupper á 45 min,
  - sagomusik för 3 – 5 –åringar på lördagar 45 min,
  - färgbad för barn i ålder 4 mån – 1 år samt 1 – 2 –åringar på måndagar, onsdagar och fredagar, 4 grupper á 90 min,
  - mamma-babyjoga för under 1-åringar på tisdagar, två grupper á 60 min.
- Verksamhet av församlingarna
  - Finsk familjeklubb (Nalle-kerho) på måndagar 90 min,
  - Svensk familjeklubb (familjelyktan) tisdagar och varannan torsdag,
  - Församlingarnas dagklubbar för barn i åldern 2½ – 6 år. Finskspråkiga på måndag 3 timmar, på tisdagar, torsdagar och fredagar 4 timmar. Svenskspråkiga på måndagar och onsdagar 3 timmar.

- Tidigare har det i kommunen fungerat aktivt parktantsverksamhet för 1 – 5 –åriga barn på tre olika ställen. På grund av bristande intresse har samtliga arrangörer av parktantsverksamhet lagt ner sin verksamhet.

Som alternativ för klubbverksamhet som kommunens egen tjänst kunde vara att stöda privat klubbverksamhet med t.ex. servicesedel eller annat ekonomiskt stöd. Sådana kunde vara:

- Lasten taidelaboratorio / Mirjami Rajamäki 3-vuotiaasta alkaen www.lastentaidelaboratorio.fi
  - Elämyksellinen värilaboratorio,
  - Keksimaalaus-paja,
  - Lähiympäristö-, lähiluonto-, koti-paja.
- Musikinstitutet /Kaumo <http://kaumo.fi/info/>

Musikfostran för småbarn handlar främst om gruppundervisning, där man får bekanta sig med musikens grunder genom sång, spel, rörelse, lyssnande och integrering med bildkonst. Till musikfostran för småbarn hör också förberedande musikundervisning och musikkarusell. Förberedande musikundervisning ges i smågrupper med hjälp av kantele eller blockflöjt. Musikkarusellen är en "fortsättning på musiklekis" och den ordnas för barn under tio år. I musikkarusellen lär eleverna sig musikgestaltning via lek och sång, och de får bekanta sig med olika instrument. Musikfostran för småbarn är placerad i Grankullas simhall, men servicen finns för närvarande enbart på finska pga utrymmesbrist. Musikinstitutet i Grankulla är inte stadens verksamhet. Verksamheten ordnas med eget tillstånd från undervisnings- och kulturministeriet.

- Bildkonstskolan i Grankulla: Förberedande studier VK/FS 4 - 6 år (Finsk kurs VK)

Förberedande studier startar från tanken att lek leder lärande. Lek, att undersöka, och inläring sker interaktivt. Verksamheten är multisensorisk och mångkonstnärlig. Målet är att ge barnet en stark grund för kommande studier, på så sätt att konsten att begrunda och forska samt glädjen att lära sig håller genom hela studiegången. Delade fynd, erfarenheter, och lärandets glädje delas tillsammans under undervisningen. Studierna fokuserar mångsidigt på fenomenbaserade metoder, olika material och sätt att framställa bilder. Dessutom övas självständigt arbetande och att fungera kompisgrupp. Skolan uppmärksammar varje elevs individuella behov, samtidigt som vi lär oss att fungera i grupp och att högakta andras arbete. Undervisningen är uppmuntrande och sporrar till delaktighet. Läroplanen för förberedande studier tar i beaktande barnets intressen, kunskap och individuella behov. Inlärmingsmiljön stöder barnets välmående, uppväxt och inläring. Atmosfären är trygg och uppmuntrande, barnet uppskattas och intresse visas för hen sådan som hen är. Bildkonstskolan i Grankulla är inte stadens egen verksamhet, dock har verksamheten ordnats med tillstånd från Grankulla stad.

Familjernas intresse för klubbverksamhet utreddes med en enkät som var riktad till i Grankulla bosatta familjer med barn under 4 år, och den kunde besvaras under tiden 26.10. – 9.11.2020 med en finsk- och svenskspråkig blankett på nätet. Enkäten skickades i slutet av oktober till samtliga i Grankulla bosatta, eller flyttande familjer som har anhållit om plats inom småbarnspedagogiken, vårdnadshavare till barn födda 2017 – 2020. Sammanlagt delades enkäten ut till 192 barn i enheterna för småbarnspedagogik, varav en del tillhör samma familj, och per post skickades enkäten till 68 familjer. Enkäten delades ut i enheterna för småbarnspedagogik till 83 barn födda 2017, 67 barn födda 2018 och 42 barn födda 2019. Per post skickades enkäten till två 2017 födda barn, tio 2018 födda barn, 36 2019 födda barn och 23 2020 födda barn. Dessutom fanns enkäten framme i rådgivningen och i öppna familjeverksamheten.

Antalet svar blev lågt, ca 25%, med beaktande av att enkäten sändes eller delades ut personligen till över 260 barn. Inom svarstiden inkom 54 svar, varav 12 gällde fler än ett barn. Åldersindelningen bland svaren var följande:

Barnets födelsetid	svar	Hemvård eller motsvarande	Kommunal småbarnspedagogik	Privat småbarnspedagogik	Skulle delta i klubbverksamhet om det fanns	Skulle inte delta i klubbverksamhet även om det fanns
7 – 12 /2020	7	6	0	0	6	1
1 – 6 /2020	6	6	0	0	3	0
7 – 12 /2019	19 *)	13	5	1	17	2
1 – 6 /2019	9	5	1	3	6	2
7 – 12 /2018	8	1	6	1	3	4
1 – 6 /2018	6	1	5	1	3	2
7 – 12 /2017	4	0	3	1	2	2
1 – 6 /2017	7	1	5	1	2	4
Yhteensä	66	33	25	8	42	17

*) Av åldersgruppens inkomna svar var 7 helt identiska, så samma svarande har uppenbarligen t.ex. pga tekniskt fel sänt samma svar flera gånger. Således är den stora mängden svarande i åldersgruppen opålitlig. I nästan alla svarandes hem talades finska. Svenska talades i 13 familjer. I

nio familjers hem talades inte finska, och i de flesta av dessa (7) talades svenska. I flera familjer talades fler än ett språk. I de flesta av dessa var språken finska och svenska. Övriga språk som talades i svarandenas hem var thai (6), engelska (5), ryska (2), kinesiska, amhara, spanska och tjeckiska.

I svaren som gällde 42 barn meddelades att barnet skulle delta i klubbverksamhet om det fanns. De flesta av dessa barn var i hemvård, fyra av dem (2 födda 2018 och två födda 2019) deltar i privat småbarnspedagogik och nio (2 födda 2017, 3 födda 2018 och 4 födda 2019) i kommunal småbarnspedagogik.

Om avgifterna för klubbverksamhet ansåg de flesta familjer (17) att en avgift under 50€/mån vore skälig. Även helt avgiftsfri klubb (13) samt en avgift på 50 – 150€ (15) skulle väcka intresse. En svarande kommenterar, att *"pieni maksu sitouttaa toimintaan ja helpompi hallita osallistujamäärää"*.

Flera svaranden anser att öppna familjeverksamhetens lokaler vore lämpligast för ordnandet av klubbverksamhet. Det understöddes av 33 svaranden. *"Kerhossa olisi hyvä olla sisä- ja ulkotilat."* Andra populära ställen vore ungdomsgården (19), medborgarinstitutet Petra (17) eller utomhus (19). Å andra sidan framfördes önskemålet att klubbverksamheten inte skulle ta bort utrymmen av öppna familjeverksamheten. *"Avoin saisi toimia nyt niin kuin toimii eikä kerhon olisi hyvä viedä tilaa sieltä pois."*

De flesta familjer (24) skulle vara färdiga att packa själv med mellanmål åt sina barn till klubbverksamheten. Åtta familjer tyckte att mellanmålsserveringen borde ingå i klubben antingen bjuden av kommunen eller mot månadsavgift. För flera svaranden spelade denna fråga ingen roll, utan de skulle godta båda alternativen.

Sammanfattning: I Grankulla finns stort utbud av verksamhet för barn i hemvård. Intresset som gäller kommunal klubbverksamhet är rätt liten och skulle inte märkbart inverka på efterfrågan på platser inom småbarnspedagogik i andra åldersgrupper än de födda 2019. Av åldersgruppens inkomna svar var 7 dock helt identiska, så samma svarande har uppenbarligen t.ex. pga tekniskt fel sänt samma svar flera gånger. Således är den stora mängden svarande i åldersgruppen opålitlig. Vårdnadshavarnas intresse för kommunal klubbverksamhet har under de senaste åren varit sporadisk och gällt främst verksamhet där man kunde lämna ett ca 1-årigt barn utan vårdnadshavare. Största delen av den verksamhet som står till buds är riktad antingen till äldre barn, eller till naturen sådant att man deltar i den tillsammans med en vårdnadshavare. Även i de öppna svaren framkom att behovet gäller föräldrarnas behov av egen tid framom barnens behov:

"Olisi tärkeää, että kaupunki järjestäisi lapselle mahdollisuuden osallistua kerhotoimintaan ennen päiväkodin aloittamista. Tämä voisi rohkaista perheitä hankkimaan perheenisäystä aiemmin, kun tarjolla on matalan kynnyksen hoitopaikka helpottamaan vauva-arkea uuden vastasyntyneen kanssa."

"Jag skulle behöva vård för min son som nu är (ålder). Har efterfrågat parkverksamhet och klubb likaså."

"Sosiaalisten taitojen oppiminen ja ystävät ovat tärkeitä myös lapsille, joiden vanhempien tulotaso ei mahdollista vanhempien sisarusten päivähoitoa toisen vanhemmista ollessa kotona nuoremman sisaruksen kanssa."

"Uskoisin kerhotoiminnalla olevan positiivinen vaikutus myös kotona olevan vanhemman jaksamiseen ja mielenterveyteen."

"Jag tycker att det här är en jättefin idé! Detta skulle underlätta också vardagen lite för den föräldern som är hemma då man under den tiden barnet är på klubb kunde uträtta egna ärenden."

"Kirkon kerho ottaa vasta kolmevuotiaita, ja olisi hyvä, jos kaupungin kerho ottaisi jo nuorempia, vaikka 1,5 alkaen."

Kommunal klubbverksamhet kan inte fylla vårdnadshavarnas behov av egen tid genom att lämna ett litet barn ensam i klubben, utan då möts familjernas behov bättre av temporär eller deltids småbarnspedagogik i daghem, eller t.ex. barnvaktsförmedling via MLL eller Granin lähiapu. Vårdnadshavarna kunde dock stödas i att finna egen tid genom att marknadsföra möjligheten till temporär småbarnspedagogik i kommunal eller privat småbarnspedagogik mer aktivt än tidigare.

För äldre barn från ca 2½ år erbjuds klubbverksamhet utan föräldrar rikligt ordnat av församlingarna. Då en så stor del av de i Grankulla bosatta barnen använder småbarnspedagogikens tjänster redan från ung ålder på grund av föräldrarnas arbete, skulle kommunens egen klubbverksamhet kunna utgöra ett hot för församlingarnas klubbverksamhet. I det nuvarande ekonomiska läget är det heller inte ansvarsfullt att skapa ny verksamhet som förorsakar kostnader. Av nämnda orsaker startas klubbverksamhet inte.

Bildningsdirektören:

Utskottet antecknar utredningen till kännedom och konstaterar ärendet slutbehandlat.

.....

Ordförande Colliander-Nyman föreslog understödd av viceordförande Hammarberg återremiss av ärendet för beredning.

Förslaget godkändes enhälligt. Utskottet önskar en utredning om möjligheter till samarbete med privata aktörer i ärendet.

Beslut:

Utskottet beslutade enhälligt om remittering av ärendet för beredning.

Utskottet önskar en utredning om möjligheter till samarbete med privata aktörer i ärendet.

